

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยต่ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2" มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยต่ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย โดยพิจารณา ดังนี้

1. พิจารณาคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนรายคน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนน - สัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย โดยใช้ตารางเปรียบเทียบ

2. พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียน ที่ได้จากการทำแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนน - สัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการอธิบายเป็นความเรียง และแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
  - 1.1 คะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย
  - 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย
- ตอนที่ 2 การนำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

ตอนที่ 1 ผลการทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

1.1 คะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนรายคนกับเกณฑ์-
การประเมินสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย

คนที่	X		คะแนน สูงขึ้น	เกณฑ์ประเมิน - สัมฤทธิ์ผลการอ่าน ภาษาไทย**	ผ่าน/ไม่ผ่านเกณฑ์
	pre	post			
1	264	295	31	290.4	/
2	233	261	48	256.3	/
3	224	272	48	246.4	/
4	86	179	93	94.6	/
5	202	271	69	222.2	/
6	244	268	44	268.4	/
7	76	163	87	83.6	/
8	236	296	60	259.6	/
9	124	219	89	136.4	/
10	215	282	67	236.5	/
11	57	160	103	62.7	/
12	223	291	68	245.3	/
13	202	271	69	222.2	/
14	280	283	26	282.7	/
15	228	290	62	250.8	/

จากตารางที่ 1 แสดงคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรม
การสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยของนักเรียนรายคนจำนวน 15 คน ทุกคนผ่านเกณฑ์การ-
ประเมินสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทย

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

การทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	191.687	69.028	
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	256.800	50.426	11.40 [*]

* $p < .05$ ($.05t_{1,4} = 1.761$)

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมมีค่าเท่ากับ 191.67 คะแนน และหลังเข้าร่วมโปรแกรมมีค่าเท่ากับ 256.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 300 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนเข้าร่วมโปรแกรมเท่ากับ 69.03 และ หลังเข้าร่วมโปรแกรมเท่ากับ 50.43 ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
หลังเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยกับเกณฑ์การประเมิน
สัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย

การทดสอบ	$\bar{x}$	S.D.	เกณฑ์ประเมิน สัมฤทธิผลการอ่าน การอ่านภาษาไทย**	t
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	191.667	69.028	210.837	3.580*
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	256.800	50.426		

* $p < .05$ ($.05t_{1,2} = 1.761$)

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย กว่าเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิผล
การอ่านภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** เกณฑ์ประเมินสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทย = คะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยหลังเข้าร่วม
โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสูงกว่าคะแนนสัมฤทธิผลการอ่านภาษาไทยก่อน

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

1.2.1 การประเมินจุดประสงค์การอ่านภาษาไทย

จากการประเมินจุดประสงค์การอ่านภาษาไทยพบว่านักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินจุดประสงค์การอ่านภาษาไทย (สามารถอ่านได้ 3 คำใน 4 คำในแต่ละจุดประสงค์) เพิ่มขึ้นทุกคนอย่างน้อยคนละ 5 จุดประสงค์ ตัวอย่างเช่น ค.ช.แดงเมื่อได้รับเลือกเข้าโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยและได้ทดสอบก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมแล้ว ครูได้ทำการประเมินจุดประสงค์การอ่านภาษาไทยเพื่อค้นหาความรู้ของเด็กว่ามีอยู่ในระดับใด และจะต้องพัฒนาในส่วนใด พบว่าค.ช.แดงสามารถอ่านคำในจุดประสงค์การอ่านภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เล่ม 1 ที่มีวิจิตรร่างอื่น ได้ในจุดประสงค์ที่ 1-12, 17-24, 28-27 และในระหว่างเข้าร่วมโปรแกรมห.ช.แดงได้เข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรม และครูได้ทำการประเมินจุดประสงค์การอ่านภาษาไทยในส่วนที่ค.ช.แดงยังไม่ผ่าน หลังการเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรม ค.ช.แดงผ่านจุดประสงค์การอ่านภาษาไทยเพิ่มขึ้นในจุดประสงค์ที่ 13, 14, 15, 16, 25 เป็นต้น

1.2.2 การสัมภาษณ์เจตคติและนิสัยการอ่าน

จากการสัมภาษณ์เจตคติและนิสัยการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย พบว่า

ด้านเจตคติในการอ่าน ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่านักเรียนจำนวน - 86.67 % ไม่ชอบอ่านหนังสือ โดยให้เหตุผลว่า อ่านไม่ออก ยาก และมีนักเรียนจำนวน 13.33 % ที่ชอบอ่านหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียน เช่น การ์ตูน นิตาน และหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่านักเรียนทุกคนชอบการอ่านหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียนเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่าหนังสือทุกอย่างให้ความรู้ ให้ความสนุกสนานและทำให้นักเรียนรู้สึกเพลิดเพลิน หนังสือที่นักเรียนชอบอ่านคือ หนังสือการ์ตูน นิตาน และเรื่องราวต่าง ๆ ที่ตรงความสนใจ เช่น เด็กผู้ชายชอบเรื่องที่มีการต่อสู้ การ์ตูนขำขัน ราชทัณฑ์ และก็มีเด็กบางคนชอบอ่านหนังสือพิมพ์และหนังสือเรียน

ด้านเจตคติในการเรียนอ่าน ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่านักเรียนจำนวน 66.67 % (ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกัน) ไม่ชอบอ่านและไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย (มีบางคนที่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทยเพราะว่าขี้เกียจและคิดว่ายาก) และมีนักเรียนจำนวน 80 % ไม่ชอบอ่านให้ครูและเพื่อนๆ ฟังเพราะเด็กอายุที่ตัวเองอ่านช้า อ่านไม่คล่องเก่งและกลัวครู แต่หลังเข้าร่วมโปรแกรมแล้วมีนักเรียนดังกล่าวอยากอ่านให้ครูและเพื่อนฟังคิดเป็นจำนวน 16.67 %

ด้านเจตคติต่อตนเอง ก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ในด้านนี้พบว่านักเรียนจำนวน 86.67 % (ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกัน) ยังมีเจตคติต่อตนเองในการอ่านและเรียนการอ่านในด้านลบ กล่าวคือ นักเรียนยังคิดว่าตัวเองอ่านไม่คล่อง อ่านไม่เก่ง เก่งสู้เพื่อนๆ ในห้องเรียนไม่ได้ และจากการสัมภาษณ์นักเรียนที่ร้อยละ 100% ไม่เคยได้รับคำชมจากครูผู้สอนในชั้นเรียนปกติเลย นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมในโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยทราบและรู้ตัวว่าตนเองมีปัญหาในการอ่าน และมีความคิดเห็นตรงกันทุกคนว่าบุคคลที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องการอ่านได้คือ ครูผู้สอน

ด้านนิสัยทางการอ่านและการเรียนอ่าน ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ พบว่านักเรียนทุกคนไม่ชอบที่จะอ่านหนังสือเองและไม่ชอบให้คนอื่นอ่านให้ฟัง แต่หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ นักเรียนจำนวน 80 % ชอบที่จะอ่านออกเสียงด้วยตนเองมากขึ้น และมีนักเรียนจำนวน 83.33 % ชอบที่จะให้คนอื่น เช่น ผู้ปกครอง เพื่อน อ่านให้ฟัง ลักษณะนิสัยที่นักเรียนส่วนใหญ่มีคือ ใช้นิ้วชี้ไปตามตัวหนังสือและชอบอ่านข้ามคำที่อ่านไม่ได้

1.2.3 การสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ

ในระหว่างการดำเนินการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ในแต่ละครั้ง พบว่านักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นอยากจะทำกิจกรรม ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักเรียนรีบทำงานในชั้นเรียนให้เสร็จแล้วมานั่งคอยเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมฯ ก่อนจะถึงเวลาที่กำหนดไว้ และสังเกตได้จากจำนวนครั้งที่นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ นักเรียนจะไม่ขาดเรียน นอกจากป่วยและไม่สามารถมาโรงเรียนได้ในวันนั้น กล่าวคือ ตลอดการทดลองใช้โปรแกรม มีนักเรียนขาดเรียน 4 วัน วันละ 1 คน ในระหว่างร่วมกิจกรรม นักเรียนนักเรียน 80 % ให้ความสนใจ และพยายามทำกิจกรรมที่ตนเองเลือกให้ดีที่สุดด้วยความตั้งใจ ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักเรียนเหล่านั้น ถ้าทำกิจกรรมที่ตนเองเลือกยังไม่เสร็จ นักเรียนจะพยายามทำต่อให้เสร็จแม้จะหมดเวลาในการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยแล้วก็ตาม

ตอนที่ 2 การนำผลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย

จากการดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองมาพิจารณา เพื่อประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมแล้วพบว่า ในด้านคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยสูงกว่าเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิ์ผลที่กำหนดไว้ กล่าวคือ

2.1 คะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนรายคนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนสูงกว่าคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม 10 % ขึ้นไป

2.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยของนักเรียนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม 10 % ขึ้นไป

จากผลการทดลองดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมิได้เปลี่ยนแปลงและปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่จัดไว้ในโปรแกรม เนื่องจากผลการทดลองใช้โปรแกรมที่จัดขึ้นได้คะแนนสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยสูงกว่าเกณฑ์การประเมินสัมฤทธิ์ผลการอ่านภาษาไทยที่กำหนดไว้

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ โดยการใช้สังเกตและบันทึกอย่างไม่เป็นทางการเพิ่มเติมในระหว่างการดำเนินการทดลองพบข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยจึงได้นำข้อสังเกตดังกล่าวมานำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การดำเนินการทดลองสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามโปรแกรมฯ ได้มีการปรับระยะเวลาในขั้นตอนการแนะนำกิจกรรมและฝึกให้นักเรียนรับบทบาทของตนเองจาก 2 สัปดาห์ เป็น 5 สัปดาห์ เพราะในทางปฏิบัติจริงพบว่า ระยะเวลา 2 สัปดาห์ นักเรียนจะยังไม่คุ้นเคยกับกิจกรรมการเรียนที่แตกต่างจากชั้นเรียนที่เคยเรียน อีกทั้งนักเรียนยังไม่รับบทบาทของตนเองว่า นักเรียนควรจะทำหรือเลือกกิจกรรมอย่างไร จึงเพิ่มระยะเวลาในขั้นตอนนี้อีก 3 สัปดาห์ เป็นเวลา 5 สัปดาห์ เพราะในขั้นนี้หากมีนักเรียนรับบทบาทของตนเองจำนวนมากแล้ว กิจกรรมก็จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนเองก็จะได้เรียนรู้อย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่นักเรียนเลือกเรียนเองตามความสนใจอย่างแท้จริง ครูผู้สอนจะได้มีเวลาให้คำแนะนำกับนักเรียนที่เรียนช้า ไม่ทันเพื่อนหรือมีช่วงความสนใจสั้น ดังนั้นในขั้นนี้ผู้วิจัยและผู้สนใจควรเน้นไว้ก่อนว่า

นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมโปรแกรมรับทราบของตนเอง และสามารถควบคุมตนเองในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างแท้จริง จึงจะเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ต่อตัวนักเรียน แต่ในทางปฏิบัติจริงในการเรียนการสอนอาจจะต้องใช้เวลามากกว่า 5 สัปดาห์ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. สถานที่ที่ใช้ในการทดลองสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามโปรแกรมฯ ต้องกว้างขวางพอเหมาะกับกิจกรรมที่มีหลากหลาย เพราะในการเข้าร่วมกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยนักเรียนจะต้องมีการเคลื่อนไหว เพื่อเลือกกิจกรรมที่เด็กสนใจและเพื่อเปลี่ยนกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ หากใช้สถานที่ที่เป็นห้องเรียน ที่มีบริเวณจำกัด มีโต๊ะเก้าอี้ที่ไม่สะดวกในการเคลื่อนไหว จะทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินการ ซึ่งผู้วิจัยได้เปลี่ยนสถานที่จากห้องเรียนปกติมาจัดกิจกรรมในที่ที่มีบริเวณกว้างขวางพอสมควร เช่น ห้องประชุม อาคาร - อเนกประสงค์ เพื่อสะดวกในการทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างเต็มที่

3. การดำเนินการทดลองสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามโปรแกรมฯ ผู้สอนควรตระหนักว่าการดำเนินการทดลองสอนนี้ไม่ใช่เป็นวิธีการที่จะแบ่งเบาภาระของครู แต่เป็นวิธีการที่จะพัฒนาผู้เรียนตามระดับความสามารถของผู้เรียนเอง ครูผู้สอนจะต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนมีปัญหาในการเรียน หรือการปฏิบัติกิจกรรม มีหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีหน้าที่ค้นหาแรงจูงใจและให้แรงเสริมให้เหมาะกับผู้เรียนแต่ละคน

4. ระหว่างดำเนินการกิจกรรมในโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยได้พบปะพูดคุยกับครูประจำชั้นปกติ เพื่อเปรียบเทียบสภาพการเรียนในชั้นเรียนปกติ กับการเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมที่จัดขึ้น พบว่า ในชั้นเรียนปกตินักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมบางคนมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่านยังไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ยังอ่านละกุกตะกัก อ่านช้าและเบา และบางครั้งมีการหลบเลี่ยงที่จะอ่าน เช่น ขอดูออกไปทำธุระนอกห้องนานๆ อีกทั้งไม่สนใจในการทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้สอบถามจากนักเรียนซึ่งเล่าว่า หนังสือเรียนยาก อ่านไม่ค่อยออก และเขียนสิ่งที่ครูให้ทำแบบฝึกหัดไม่ค่อยได้ เลยไม่อ่านทำแบบฝึกหัด ซึ่งผู้วิจัยได้เล่าและแนะนำครูประจำชั้นให้หาแบบฝึกหัดที่มีการ์ตูน หรือเป็นเกมง่ายๆ มาให้นักเรียนเหล่านี้ทำ และแนะนำให้ครูประจำชั้นกล่าวชมเชยนักเรียนเมื่อเห็นว่านักเรียนมีความก้าวหน้าเพิ่มเติม แม้จะเป็นเพียงความก้าวหน้าเล็กน้อยก็ตาม

ตัวอย่างแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ในโปรแกรมการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว รายละเอียดนำเสนอไว้ในภาคผนวก ๑